

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/121/2016
Identifikačné číslo spisu:	1111244533
Dátum vydania rozhodnutia:	23.06.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1111244533.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu R. B., bytom N., zastúpeného advokátskou kanceláriou FUTEJ & Partners, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Radlinského 2, IČO: 35 955 341, proti žalovanej Slovenskej republike, zastúpenej Národnou bankou Slovenska, so sídlom v Bratislave, ul. Imricha Karvaša 1, o náhradu škody vo výške 5 467,39 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 12 C 187/2011, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 23. júna 2015 sp. zn. 11 Co 23,24,25/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „súd prvého stupňa“) rozsudkom z 26. novembra 2014 č. k. 12 C 187/2011-507 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhala náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“), ktorá mu mala vzniknúť v príčinnej súvislosti s tvrdeným nesprávnym úradným postupom Národnej banky Slovenska (ďalej len „NBS“) pri výkone bankového dohľadu podľa zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch (ďalej len „zákon č. 566/2001 Z.z.“) a zákona č. 747/2004 Z.z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov nad činnosťou PODIELOVÉHO DRUŽSTVA SLOVENSKE INVESTÍCIE (ďalej len „Družstvo“); tiež zamietol návrh žalobcu na začatie prejudiciálneho konania pred Súdny dvor Európskej únie podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie vo veci samej odôvodnil § 3, § 9 ods. 1, § 15 ods. 1 a § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., keď nemal v konaní preukázaný vznik škody, nesprávny úradný postup žalovanej, a tým ani príčinnú súvislosť medzi škodou a nesprávnym úradným postupom. Návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdny dvor Európskej únie súd prvého stupňa zamietol s odôvodnením, že rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie o položených otázkach nie je nevyhnutné pre vydanie rozhodnutia vo veci samej a z tohto dôvodu sa neobrátil na Súdny dvor Európskej únie. Napokon prvostupňový súd nie je súdom, proti rozhodnutiu ktorého nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva, a z tohto dôvodu mu povinnosť obrátiť sa na Súdny dvor Európskej únie nevyplyva. O náhrade trov

konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“).

Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie žalobca a napadol ním výrok, ktorým bola zamietnutá žaloba o náhradu škody. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil tak, že uloží žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu škody v sume 5 467,39 € s príslušenstvom, alebo aby ho v tejto časti zrušil a vec v tomto rozsahu vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Súd prvého stupňa uznesením z 27. januára 2015 č. k. 12 C 187/2011-542 uložil žalobcovi podľa položky 7a sadzobníka, prílohy zákona o súdnych poplatkoch povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podané odvolanie v sume 20 €.

Okresný súd Bratislava I uznesením z 27. januára 2015 č. k. 12 C 187/2011-544 uložil žalobcovi podľa položky 20a Sadzobníka súdnych poplatkov (ďalej aj „sadzobník“), prílohy zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej aj „zákon o súdnych poplatkoch“) povinnosť zaplatiť súdny poplatok za elektronické podanie v sume 36,40 €.

Voči obom týmto uzneseniam súdu prvého stupňa podal žalobca odvolanie. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutia zrušil a konania o vyrubenie súdnych poplatkov zastavil.

Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolania žalobcu rozsudkom z 23. júna 2015 sp. zn. 11 Co 23,24,25/2015 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti (ktorou bola zamietnutá žaloba o náhradu škody) a napadnuté uznesenia súdu prvého stupňa z 27. januára 2015 č. k. 12 C 187/2011-542 a z 27. januára 2015 č. k. 12 C 187/2011-544 ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.). Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V odôvodnení uviedol, že sa stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, že v konaní nebol preukázaný nesprávny úradný postup zo strany Národnej banky Slovenska pri vykonávaní dohľadu nad činnosťou Družstva. V tomto ohľade odvolací súd poukázal na podrobné odôvodnenie napadnutého rozsudku (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Nie je sporné, že NBS bola povinná vykonávať dohľad nad činnosťou Družstva ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt, v konaní však bol sporný rozsah tohto dohľadu. Povinnosť aktualizovať prospekt investície v zmysle § 125c ods. 1 v spojení s § 127 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z.z. bola vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt stanovená až od 1. januára 2009 na základe novelizovaného ustanovenia § 127 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z.z. (novela zák. č. 566/2001 Z.z. vykonaná zákonom č. 558/2008 Z.z.). Až od účinnosti novelizovaného ustanovenia § 129 ods. 3 zák. č. 566/2001 Z.z. (novela zákona č. 566/2001 Z.z. vykonaná zákonom č. 129/2010 Z.z.), teda až od 1. júna 2010 boli povinnosti vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt rozšírené tak, že Družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt malo zákonom uloženú povinnosť dodržiavať schválený prospekt investície. Odvolací súd sa nestotožnil ani s námietkou žalobcu o povinnosti žalovanej v oblasti skúmania rizikovosti portfólia Družstva, keďže zákon č. 566/2001 Z.z. neukladal vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt, a teda ani Družstvu, v tomto smere žiadne povinnosti (na rozdiel od iných dohliadaných subjektov). NBS nevykonávala dohľad nad finančnými ukazovateľmi Družstva, ako sa mylne domnieva žalobca; podľa platnej právnej úpravy mohla kontrolovať len to, či Družstvo plní informačné povinnosti v zmysle ustanovenia §§ 126 až 130 zákona č. 566/2001 Z.z. Žalobca si musel byť vedomý, že s jeho investíciou je spojené riziko; pokiaľ ale napriek tomu investoval, nemôže byť jeho finančná ujma pričítaná na ťarchu žalovanej. Odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa dospel k záveru, že v konaní nebol preukázaný základný predpoklad vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom štátu v zmysle § 9 zákona č. 514/2003 Z.z., ktorým je nesprávny postup štátu zastúpeného Národnou bankou Slovenska. Ďalej sa odvolací súd zaoberal odvolaním žalobcu proti uzneseniu súdu prvého stupňa z 27. januára 2015 č. k. 12 C 187/2011-542. Preskúmal napadnuté uznesenie a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. V posudzovanej veci bolo odvolacie konanie začaté po 1. októbri 2012, a preto žalobcovi vznikla povinnosť zaplatiť poplatok za podané odvolanie podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, prílohy zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom v čase podania odvolania. Súd prvého stupňa napadnutým uznesením rozhodol vecne a právne správne, keď odvolateľovi (žalobcovi) vyrubil súdny poplatok za podané odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa z 26. novembra 2014 č. k. 12 C 187/2011-507. Napokon sa odvolací súd zaoberal odvolaním žalobcu proti uzneseniu súdu prvého stupňa z 27. januára 2015 č. k. 12 C 187/2011-544. Aj v danom prípade dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. V posudzovanej veci bol poplatok

podľa položky 20a sadzobníka vyrubený za vyhotovenie rovnopisov elektronických podaní, ktoré boli súdu prvého stupňa doručené dňa 17. júna 2014, teda po 1.10.2012, a preto žalobcovi vznikla povinnosť zaplatiť tento súdny poplatok. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu do všetkých výrokov podal dovolanie žalobca, ktorého prípustnosť odôvodňoval ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v zmysle Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom od 1. januára 2015 ide o ustanovenie § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.; v ďalšom sa pod „O.s.p.“ rozumie Občiansky súdny poriadok v platnom znení) a dôvodnosť ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/, b/, c/ O.s.p. Namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu (rovnako rozhodnutia prvostupňového súdu) je vecne aj právne nesprávne a konanie (prvostupňové aj odvolacie) je postihnuté inou vadou (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (R 11/1998). Podľa jeho názoru odvolací súd pristúpil k rozhodnutiu o odvolaní žalobcu svojvoľne, arbitrárne a formalisticky. Nepřípustným spôsobom pracoval s doterajšou judikatúrou, keď judikatúru, ktorú považoval za vhodnú, citoval, ale ostatnú a rovnako dôležitú zamlčal, resp. ani nespomenul. Skutočnosť, že bez vysvetlenia opomenul pre účastníka konania priaznivú judikatúru, sama osebe významne oslabuje presvedčivosť písomného vyhotovenia jeho rozsudku, taktiež ide o jav, ktorý oslabuje predvídateľnosť súdneho rozhodnutia a preto ju v rozhodovacej praxi krajského súdu nemožno tolerovať. Rozhodnutie odvolacieho súdu nevychádza z objektívneho a komplexného posúdenia rozhodujúcich skutočností a je založené na nesprávnych skutkových a právnych zisteniach, ktoré vychádzajú z vykonaného dokazovania prvostupňovým súdom, ktoré je neúplné. Rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný, v dôsledku čoho došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý súdny proces, a teda k odňatiu možnosti konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Dovolanie je preto prípustné a dôvodné. Tým, že súd prvého stupňa, ako aj odvolací súd vec nesprávne právne posúdili, umožnili, aby v budúcnosti dochádzalo k porušeniu zákona na úkor občanov, ktorí ako vhodné a zákonom chránené zhodnotenie finančných prostriedkov zvolia ich investovanie v rámci subjektov dohliadaných žalovanou. Odvolací súd a aj súd prvého stupňa pri svojom rozhodovaní nezohľadnili, resp. nevyhodnotili správne žalobcom navrhnuté dôkazy, a to správu správcu konkurznej podstaty úpadcu - Družstva o stave konkurzu a jeho výpoveď v konaní sp. zn. 7 C 206/2011, z ktorých jednoznačne vyplýva, že aktuálny stav konkurzu je taký, že objektívne vylučuje možnosť žalobcu ako veriteľa uspokojiť sa z konkurzu sp. zn. 3 K 95/2010.

Vo vzťahu k uzneseniu z 27. januára 2015 č. k. 12 C 187/2011-542, ktorým súd prvého stupňa uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podané odvolanie vo výške 20 € v zmysle položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona o súdnych poplatkoch, dovolateľ uviedol, že rozhodnutie prvostupňového súdu a tiež rozhodnutie odvolacieho súdu sú vecne a aj právne nesprávne. Poukázal na to, že konanie vo veci náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, ktoré začalo do 30. septembra 2012 je podľa § 4 ods. 4 zákona o súdnych poplatkoch oslobodené aj v odvolacom konaní. Z uvedeného potom vyplýva, že žalobcovi v týchto veciach podaním odvolania po 1. októbri 2012 poplatková povinnosť z odvolania nevzniká. Vecné oslobodenie tohto konania od poplatkovej povinnosti sa s poukazom na § 18ca v spojení s § 4 ods. 4 zákona o súdnych poplatkoch vzťahuje na celé konanie, teda aj na podanie odvolania.

Vo vzťahu k uzneseniu z 27. januára 2015 č. k. 12 C 187/2011-544, ktorým súd prvého stupňa uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za vyhotovenie rovnopisov elektronických podaní vo výške 36,40 € v zmysle položky 20a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona o súdnych poplatkoch, dovolateľ uviedol, že rozhodnutie prvostupňového súdu a tiež rozhodnutie odvolacieho súdu sú vecne a aj právne nesprávne; predmetné konanie bolo vecne oslobodené od súdnych poplatkov. Z týchto dôvodov žiadal, aby dovolací súd dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobcu uviedla, že má za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu je vecne správne a nie sú dané dôvody dovolania, pre ktoré by bolo potrebné napadnuté rozhodnutie zrušiť. Z uvedeného dôvodu navrhla, aby dovolací súd podané dovolanie v celom rozsahu

odmietol alebo zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený v súlade so zákonom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním vo veci samej napadnutý rozsudok odvolacieho súdu.

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Podľa § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Napokon podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3, 4 O.s.p.

Dovoláním žalobcu nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok, ale potvrdzujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej, vo výroku ktorého súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nevyslovil ani záväzný právny názor, od ktorého by sa odvolací súd mohol odchýliť a nejde ani o prípad týkajúci sa neplatnosti zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3, 4 O.s.p. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalobcu proti potvrdzujúcemu výroku vo veci samej nie je podľa ustanovenia § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. prípustné.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p. (či už to účastník namietal alebo nie) sa Najvyšší súd Slovenskej republiky zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 ods. 1 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o nepodanie návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, o odňatie možnosti konať pred súdom a o rozhodovanie vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Vady konania podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. žalobca nenamietal a ich existenciu po preskúmaní veci nezistil ani dovolací súd.

Žalobca namietal, že mu postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu právnu úpravou za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - vid' napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

Námietka žalobcu o nesprávnom prístupe súdov nižších stupňov k dokazovaniu nie je dôvodná. Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy. Nevykonanie dôkazov podľa návrhov alebo predstáv žalobcu nie je ani postupom, ktorým by mu súd odňal možnosť konať pred súdom, lebo rozhodovanie o tom, ktoré dôkazy budú vykonané, patrí výlučne súdu, a nie účastníkovi konania (§ 120 ods. 1 O.s.p.). Ak súd niektorý dôkaz nevykoná, môže to viesť nanajvýš k jeho nesprávnym skutkovým záverom, a teda v konečnom dôsledku aj k

nesprávneho rozhodnutiu, nie však k zmätočnosti rozhodnutia (pozri napr. aj rozhodnutia uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 37/1993 a pod č. 125/1999).

K námietke žalobcu spochybňujúcej úplnosť zistenia skutkového stavu veci, či nesprávnosť skutkových zistení, treba uviesť, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) väd. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. V prípade neúplnosti alebo nesprávnosti skutkových zistení a skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (viď rozhodnutia najvyššieho súdu napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012).

Z obsahu dovolania žalobcu je zrejmá aj jeho námietka, že súdy nesprávne vyhodnotili výsledky vykonaného dokazovania. Dovolací súd poukazuje na to, že nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov nie je uvedené medzi prípustnými dôvodmi dovolania, ktoré sú vymedzené v ustanovení § 241 ods. 1 písm. a/ a ž c / O.s.p. Pre tento záver svedčí i ustanovenie 243a ods. 2, veda druhá O.s.p., ktoré ustanovuje, že dovolací súd nevykonáva dokazovanie. Dokazovanie je časťou občianskeho súdneho konania, v ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Z § 132 O.s.p. vyplýva, že dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Pri uplatnení zásady voľného hodnotenia dôkazov súd v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Iba výnimočne zákon súdu ukladá určité obmedzenie pri hodnotení dôkazov (napr. § 133, § 134, § 135 O.s.p.). Ťažisko dokazovania je v konaní na súde prvého stupňa; skutkové závery tohto súdu je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 ods. 3 až 5 O.s.p.). Súd rozhodujúci o dovolaní nepreskúmava správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to už len z toho dôvodu, že v konaní o tomto opravnom prostriedku nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy; na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu totiž nemá možnosť dôkazy sám vykonávať (§ 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.). Keď najvyšší súd nemôže vykonávať dokazovanie, tak nemôže iba na základe súdnych spisov preskúmať správnosť hodnotenia dôkazov súdom, lebo si nemôže pre svoje rozhodnutie zabezpečiť rovnaké podklady a predpoklady doplnením alebo zopakovaním dokazovania, aké mal súd, ktorý dôkazy hodnotil.

Dovolateľ v súvislosti s tvrdením procesnej vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. tiež namieta, že rozhodnutia prvostupňového a odvolacieho súdu sú neodôvodnené, nepreskúmateľné.

Na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“. Toto stanovisko bolo uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 1/2016.

Najvyšší súd, stotožňujúc sa v preskúmvanej veci so závermi, na ktorých spočíva predmetné stanovisko, skúmal, či v danej veci ide o taký výnimočný prípad, kedy by nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladala vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). Dovolací súd však nezistil, že by o takýto prípad v prejednávanej veci išlo; odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu obsahuje vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s potvrdeným rozhodnutím súdu prvého stupňa) spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p., lebo obsahuje „zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie“.

Správnosť vyššie uvedeného nazerania na problematiku nepreskúmateľnosti súdneho rozhodnutia a jej dôsledkov potvrdzujú tiež rozhodnutia ústavného súdu napr. sp. zn. I. ÚS 184/2010, III. ÚS 184/2011, I. ÚS 264/2011, I. ÚS 141/2011, IV. ÚS 481/2011, III. ÚS 148/2012, IV. ÚS 208/2012, III. ÚS 551/2012, IV. ÚS 90/2013, IV. ÚS 196/2014, I. ÚS 287/2014, I. ÚS 606/2014, I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015.

Dovolací súd tiež uvádza, že vo svojej ustálenej judikatúre ústavný súd zdôraznil, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (IV. ÚS 489/2011). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového súdu, ako aj odvolacieho súdu a prípadne aj dovolacieho súdu), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/2009).

V rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 358/09 Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania.

Rovnako ani judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany dal súd podrobnú odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (R. c. Š. z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29, H. c. Š. z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B, G. c. G. z 29. mája 1997, H. c. F. z 19. februára 1998).

Ako už bolo uvedené v danom prípade rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Z odôvodnenia rozhodnutí súdov oboch stupňov nevyplýva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

Napokon žalobca namietať aj nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ v o vade konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytýkané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladali by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad v danej veci nešlo). Nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nie je ani procesnou vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., lebo ani (prípadným) nesprávnym právnym posúdením veci súd účastníkovi konania neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia (pozri napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010). Preto dovolací súd (s ohľadom na zdôrazňovanú právnu úpravu dovolacieho konania) nemohol preskúmať rozhodnutia súdov nižších stupňov z hľadiska právneho posúdenia veci. To isté sa týka aj tzv. inej vady konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorú možno namietať len v procesne prípustnom dovolaní, čo nie je daný prípad.

Vzhľadom na uvedené možno uzavrieť, že prípustnosť dovolania žalobcu proti potvrdzujúcemu výroku

odvolacieho súdu vo veci samej nemožno vyvodit' z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z ustanovenia § 239 O.s.p. a v dovolacom konaní neboli zistené ani dôvody prípustnosti dovolania uvedené v ustanovení § 237 ods. 1 O.s.p. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu proti potvrdzujúcemu výroku odvolacieho súdu vo veci samej podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, odmietol, a to bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

K časti dovolania, ktorou s ú napadnuté výroky rozhodnutia odvolacieho súdu o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok za odvolanie a povinnosti zaplatiť súdny poplatok za vyhotovenie rovnopisov elektronických podaní, je potrebné uviesť, že táto časť dovolania smeruje proti rozhodnutiam, ktoré sú síce súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, majú ale charakter uznesení a tento charakter nestrácajú i keď rozhodnutie o uložení poplatkovej povinnosti s meritorným rozhodnutím vo veci súvisí (§ 167 ods. 1 O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas žalobca zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska; dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (§ 239 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o priznaní (nepriznaní) účinkov cudziemu rozhodnutiu na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 O.s.p.).

Uznesenia odvolacieho súdu, ktoré napadol žalobca dovoláním, nemajú znaky rozhodnutí, proti ktorým je dovolanie prípustné. Jeho prípustnosť preto z ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. nevyplýva.

Vzhľadom na vyššie uvedené by prípustnosť dovolania žalobcu zakladalo, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Žalobca procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p. netvrdil a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Žalobca namietal, že mu postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.). K tejto problematike považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že o odňatie možnosti pred súdom konať ide v prípade procesne nesprávneho postupu súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných oprávnení. Judikatúra najvyššieho súdu dospela k záveru, že o odňatie možnosti pred súdom konať ide tiež vtedy, ak súd zastaví konanie z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku, i keď pre taký postup neboli dané procesné predpoklady (viď R

50/1997). O tento prípad ale v preskúmvanej veci nejde - v danom prípade nebolo konanie zastavené. Napadnutým uznesením bolo potvrdené uznesenie o vyrubení súdneho poplatku. Samotným vyrubením súdneho poplatku sa však účastníkovi neodníma žiadne procesné oprávnenie a nedochádza k odňatiu jeho možnosti pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

Pokiaľ žalobca tvrdí, že so zreteľom na ním opisované okolnosti mu bol vyrubený súdny poplatok v situácii, v ktorej mu nemal byť vyrubený, a konkretizuje, že súdy postupovali podľa Položky č. 7a, resp. č. 20a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona o súdnych poplatkoch, podľa ktorých postupovať nemohli a pri tom nezohľadnili, že predmetné konanie je aj po 1. októbri 2012 vecne oslobodené od súdnych poplatkov, z rozhodujúceho - obsahového - hľadiska namieta, že napadnuté rozhodnutia súdov nižších stupňov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011 a 7 Cdo 26/2010). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 239 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

Napokon v nadväznosti na tvrdenia dovolateľa o nesprávnom vyrubení súdneho poplatku poukazuje Najvyšší súd Slovenskej republiky na stanovisko jeho občianskoprávneho kolégia zo dňa 3. decembra 2015 (publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 1/2016), ktorého právna veta znie „Ak bolo odvolanie (dovolanie) podané po 30. septembri 2012, vzťahuje sa na poplatkovú povinnosť v odvolacom (dovolacom) konaní právna úprava účinná od 1. októbra 2012, i keď konanie vo veci samej na súde prvého stupňa začalo pred 30. septembrom 2012.“.

Vzhľadom na to, že v konaní o dovolaní žalobcu proti uzneseniu o súdnom poplatku za odvolanie a uzneseniu o súdnom poplatku z a vyhotovenie rovnopisov elektronických podaní sa nepotvrdila existencia procesnej vady konania tvrdenej žalobcom, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 ods. 1 O.s.p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplyva z ustanovenia § 239 O.s.p., najvyšší súd odmietol jeho procesne neprípustné dovolanie podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

V dovolacom konaní úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Úspešnej žalovanej nepriznal dovolací súd náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodala návrh na ich priznanie (§ 142 ods. 1 O.s.p., § 151 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.